

Handläggare: Agneta Stenborg
Telefon: 076-12 90 199

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga. Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009 – 2012 – remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kulturförvaltningen.

Remisstiden sträcker sig till den 30 november. Förvaltningen har fått förlängd remisstid till den 19 december, varför ärendet måste justeras omedelbart.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Chef avdelningen Förskola och fritid

Sammanfattning

2007 gav kommunfullmäktige kulturnämnden i uppdrag att utarbeta en strategisk plan för barn- och ungdomskulturen i Stockholm. Planen riktar sig till nämnder och bolag i staden som arbetar med barn och ungdom, deras aktiviteter och fysiska miljö. Det övergripande målet är att alla barn och unga i Stockholm ska ha likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och likvärdiga möjligheter till eget skapande.

Kortfattat ska kultur för, med och av barn och unga vara lika viktigt, alla barn och ungdomar ska ha likvärdiga möjligheter att ta del av kultur, kultur och estetik ska vara en integrerad del i lärandet, barn och ungdom ska ha inflytande över och delaktighet i sitt eget kulturliv och staden ska stödja kulturentreprenörskap.

Förvaltningen anser att kulturplanen är bra och att den kan stärka barns och ungdomars inflytande i kulturen, att det är positivt att planen uppmärksammar betydelsen av att dokumentera vad som görs för barn och ungdomar inom kulturområdet och vill betona betydelsen av fungerande samverkan mellan förvaltningar som ansvarar för kultur för barn och ungdomar och det professionella kulturlivet.

Förvaltningen vill även lyfta fram vikten av att alla ska kunna ta del av kulturutbudet i Stockholm. Det gäller barn och ungdomar som inte har ekonomiska och traditionella förutsättningar att delta eller uppleva kultur. Det förutsätter dels geografisk närhet till de olika kulturutbudet, dels att utbudet är tillgängligt med kommunikationer och anpassat för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av avdelningen Förskola och fritid som handlägger kulturfrågor.

Bakgrund

2007 gav kommunfullmäktige kulturnämnden i uppdrag att utarbeta en strategisk plan för barn- och ungdomskulturen i Stockholm. Uppdraget omfattade att utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, den nationella kultur- och ungdomspolitik, läroplanernas mål och kommunfullmäktiges övergripande inriktnings- och verksamhetsmål formulera en definition av kultur och kulturliv för barn och unga samt att utifrån en analys av hinder och framgångsfaktorer formulera övergripande mål, delmål, strategier och ansvarsbeskrivning för stadens barn- och ungdomskulturverksamhet.

Kulturplanen, Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga – strategisk plan för barn och ungdomskultur i Stockholm 2009 – 2012, riktar sig till nämnder och bolag i staden som arbetar med barn och ungdom, deras aktiviteter och fysiska miljö. Planen utgör ett övergripande styrdokument för staden och dess mål relaterar till Vision 2030. Varje nämnd och bolag ska i sina åtaganden väga in planens mål och strategier. Bland de ansvariga nämnderna finns bland andra stadsdelsnämnderna. Ambitionen är att planen ska fungera som inspiration och verktyg även för aktörer utanför kommunen. Uppföljning ska redovisas i verksamhetsberättelsen.

Strategierna är formulerade utifrån den omvärldsbild av hinder och framgångsfaktorer för barn och ungas kultur och kulturliv som framkommit genom olika referensgrupper och enkätsvar. Referens- och fokusgrupperna har bestått av såväl barn och unga som vuxna som arbetar med frågorna i både offentlig och privat sektor, inom forskning och på myndigheter och förvaltningar.

Kulturplanen i korthet

Planens övergripande mål är att alla barn och unga i Stockholm ska ha likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och likvärdiga möjligheter till eget skapande. Nedan presenteras planens mål, exempel på de strategier där stadsdelsnämnderna och stadsdelsförvaltningarna pekas ut som ansvariga samt hinder och framgångsfaktorer.

Kultur för, med och av barn och unga är lika viktigt

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att det i den lokala fritidsverksamheten finns platser, lokaler, personal och verksamheter som ger barn och unga möjlighet att möta den professionella kulturen och möjlighet att utöva eget skapande. Barn och unga ska till exempel genom professionella kulturutövare erbjudas kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande, och kulturinstitutionerna och barn- och ungdomsverksamheterna i stadsdelarna ska stärka sin närvaro på Internet.

Alla barn och ungdomar ska ha likvärdiga möjligheter att ta del av kultur

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att berörda verksamheter utser representanter till nätverket för förskolan, barnkulturarrangörer och Nätverket Träffpunkt Stockholm. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ansvarar även för att samla in statistik över genomförda kulturarrangemang inom stadsdelen respektive skolan. För detta ska nätverket för kultur i förskolan och skolan utvecklas till att omfatta representanter från förskolan, skolan och kulturlivet, med förskolans och skolans ledare som aktiva i arbetet. Barns och ungas kreativitet och kulturintresse ska prioriteras inom stadens kultur- och föreningsstöd med utgångspunkt från ett mångkulturellt och integrerande synsätt.

Kultur och estetik ska vara en integrerad del i lärandet

Stadsdelsnämnderna ska se till att barn i förskolan får ta del av professionella konst- och kulturupplevelser och får uttrycka sig i eget skapande. Stadsdelsförvaltningarna behöver tillsammans med kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen skapa strukturer som underlättar för förskolan, skolan och det professionella kulturlivet att samverka.

Barn och ungdom ska ha inflytande över och delaktighet i sitt eget kulturliv. Stadsdelsnämnderna samt kulturnämnden och utbildningsnämnden ska se till att nya former för barns och ungas inflytande prövas och värderas. Strategier är bland annat att kultur- och fritidsverksamheter utvecklar det pedagogiska förhållningssättet med syfte att skapa större utrymme för barns och ungas önskan om delaktighet.

Staden ska stödja ungt kulturentreprenörskap

Stadsdelsnämnderna ska se till att den lokala kultur- och fritidsverksamheten ger förutsättningar för ungas entreprenörskap. Strategier för detta är att erbjuda ungdomar möjligheter till praktik och ferie- och sommarjobb med inriktning mot egna kulturprojekt.

Hinder och framgångsfaktorer

Några av de hinder som framförs är storstadens decentraliserade organisation, brister i dokumentation, utvärdering och uppföljning av målen för barn- och ungdomskulturen samt bristande kunskaper inom kultur- och fritidsverksamheterna om villkoren för unga med funktionsnedsättning. Ur ett barn- och ungdomsperspektiv bedöms hinder utgöras av bland annat brist i tid och pengar, stora geografiska avstånd samt svårigheter att få information om intressanta aktiviteter. Ur kulturlivets perspektiv bedöms kultur- och integrationsstödet vara begränsat vad gäller stöd till de fria aktörernas pedagogiska publikarbete, för få arrangörer av barnkultur i förorterna samt svårigheter att få ekonomi på kulturverksamheterna för barn och ungdomar.

Ur ett förskole- skol- och fritidsperspektiv pekas till exempel låg prioritering av kompetensutveckling på kulturområdet för förskolans, skolan och fritidens personal ut som hinder. Hinder bedöms även finnas i samband med att kulturprojekt för barn och unga ofta ligger utanför den ordinarie budgeten, vilket bidrar till att långsiktig förändring uteblir.

Bland framgångsfaktorer bedöms bland annat en obruten förankringskedja vad gäller politiska mål på nationell, regional och lokal nivå gemensam mellan kultur, fritid och utbildning vara viktig. Ur ett barn- och ungdomsperspektiv anses flexibel kulturbyråkrati, ett lättillgängligt kulturutbud för de små barnen i en geografisk samt inflytande och delaktighet vara viktiga faktorer för framgång.

För att nå framgång ur kulturlivets perspektiv bedöms skapande av relationer och möten med den unga publiken i deras egna miljöer; i parken, i hemmen, på gatan och på webben vara viktigt, samt dokumentation och utrymme i museer och arkiv

för populärkultur, subkulturer och alla etniska gruppers kulturuttryck. Det är även viktigt för förskolan, skolan och fritiden att bland annat arbeta med kompetensutveckling i form av kulturpedagogik, att ta fram handlingsplaner i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna, kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen samt att tillhandahålla lokala träffpunkter för unga som bygger på ungas inflytande och delaktighet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att kulturplanen är bra och att den kan stärka barns och ungdomars inflytande i kulturen. Det är även positivt att planen uppmärksammar betydelsen av att dokumentera vad som görs för barn och ungdomar inom kulturområdet.

Förvaltningen anser att en viktig framgångsfaktor är fungerande samverkan mellan förvaltningar som ansvarar för kultur för barn och ungdomar och det professionella kulturlivet, vilket också framgår i kulturplanen. I Enskede-Årsta-Vantör finns idag ett brett utbud av professionell kultur och förvaltningen arbetar för att ta tillvara det lokala kulturutbudet. Bland annat finns Fria teatern och Dockteatern i Högdalen, Teatergruppen Ung utan pung i Rågsved samt andra lokala aktörer i stadsdelen. Förvaltningen arbetar även för att barn och ungdomar ska kunna ta del av kulturutbudet i innerstaden, med syfte att vidga deras syn på och upplevelser av kultur.

Inom den lokala fritidsverksamheten finns ett pågående kreativt arbete på fritidsgårdarna med musikstudios, keramikverkstäder och teatersport. Dessutom arrangerar förvaltningen traditionella fester i samband med skollov.

Förvaltningen vill lyfta fram betydelsen av att alla ska kunna ta del av kulturutbudet i Stockholm. Det gäller barn och ungdomar som inte har ekonomiska och traditionella förutsättningar att delta eller uppleva kultur. Det förutsätter dels geografisk närhet till de olika kulturutbudena, dels att utbudet är tillgängligt med kommunikationer och anpassat för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Bilaga

Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga. Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009 – 2012, dnr 328 2395/2008